

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN PARLAMENTTI

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen muuttaminen niitä jäsenvaltioita koskevaa vakausmekanismia varten, joiden rahayksikkö on euro *

P7_TA(2011)0103

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. maaliskuuta 2011 luonnoksesta Eurooppa-neuvoston päätökseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan muuttamisesta niitä jäsenvaltioita koskevaa vakausmekanismia varten, joiden rahayksikkö on euro (00033/2010 – C7-0014/2011 – 2010/0821(NLE))

(2012/C 247 E/08)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 48 artiklan 6 ja 2 kohdan,
 - ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston erityistyöryhmän EU:n talouden ohjauksen ja hallinnan vahvistamisesta laatiman loppuraportin ”Strengthening Economic Governance in the EU”,
 - ottaa huomioon luonnoksen Eurooppa-neuvoston päätökseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan muuttamisesta, sellaisena kuin se on jätetty Eurooppa-neuvostolle 16. joulukuuta 2010 (00033/2010 – C7-0014/2011),
 - ottaa huomioon tämän päätöslauselman liitteenä olevat Eurooppa-neuvoston ja euroryhmän puheenjohtajien sekä rahapolitiikasta vastaavan komission jäsenen kirjeet,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 74 b artiklan,
 - ottaa huomioon budjettivaliokunnan 18. helmikuuta 2011 päivätyyn kirjeen perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle,
 - ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön sekä talous- ja raha-asioiden valiokunnan lausunnon (A7-0052/2011),
- A. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 3 artiklan 4 kohdassa todetaan, että ”unioni perustaa talous- ja rahaliiton, jonka rahayksikkö on euro”,
- B. ottaa huomioon, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole halunnut ottaa käyttöön yhteistä rahaa,
- C. ottaa huomioon, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 3 artiklan 1 kohdan mukaan ”niiden jäsenvaltioiden rahapolitiikka, joiden rahayksikkö on euro,” kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan,
- D. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 5 artiklan 1 kohdassa todetaan, että ”jäsenvaltiot sovittavat yhteen talouspolitiikkansa unionin puitteissa” ja jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, sovelletaan erityismääräyksiä,

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

- E. katsoo, että jos luonnos Eurooppa-neuvoston päätökseksi hyväksytään, se saattaa johtaa täysin unionin toimivallan ulkopuolella olevan mekanismin luomiseen ilman, että unionin toimielimille on osoitettu siinä mitään roolia,
- F. katsoo, että unionin toimielinten osallistuminen uuteen Euroopan vakausmekanismiin olisi taattava täysimääräisesti ja turvattu pysyvästi ja että olisi luotava yhteys, joka antaisi mahdollisuuden käyttää unionin talousarviota takuujärjestelmässä,
- G. katsoo, että olisi selvitettävä kaikki mahdollisuudet, jotta Euroopan vakausmekanismi saadaan täysin unionin toimielinjärjestelmän piiriin ja jotta voidaan varautua niiden jäsenvaltioiden osallistumiseen, joiden rahayksikkö ei ole euro; katsoo, että tässä voitaisiin soveltaa myös tiiviimpää yhteistyötä koskevaa SEU-sopimuksen 20 artiklaa silloin, kun se on asianmukaista, jotta voidaan varmistaa unionin talouspolitiikan johdonmukaisuus,
- H. katsoo parhaimmaksi, että komissio esittää ehdotuksen Euroopan vakausmekanismeja koskeviksi säännöiksi, ja katsoo, että säännöissä olisi varmistettava asianmukaiset tarkastus-, tilintekovelvollisuus- ja avoimuusjärjestelyt,
- I. katsoo, että Euroopan vakausmekanismeja olisi täydennettävä vahvistamalla vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää ja korjaavaa osiota ja toteuttamalla pitkän ja keskipitkän aikavälin kilpailukykyyn ja jäsenvaltioiden väliseen makrotalouden epätasapainoon liittyviä toimenpiteitä,
- J. katsoo, että unionin olisi Euroopan vakausmekanismin täydennyksenä edistettävä yhtenäisiä euro-obligaatioiden markkinoita,
- K. katsoo, että komission olisi esitettävä lainsäädäntöehdotuksia ja tarvittaessa perussopimusten tarkistusehdotuksia, jotta keskipitkällä aikavälillä voidaan luoda unionin ja erityisesti euroalueen talouden ohjaus- ja hallintajärjestelmä, joka vahvistaisi taloudellista yhteenkuuluvuutta ja kilpailukykyä ja vakautaisi rahoitusjärjestelmää,
- L. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 48 artiklan 6 kohdan mukaan Eurooppa-neuvosto voi parlamenttia kuultuaan tehdä päätöksen SEUT-sopimuksen kolmannen osan määräysten muuttamisesta kokonaan tai osittain vaikuttamatta unionin ja sen jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakoon,
- M. ottaa huomioon, että unionin toimivallan lisääminen tai vähentäminen edellyttäisi tavanomaista tarkistusmenettelyä,
- N. katsoo, että SEUT-sopimuksen mahdollinen tarkistaminen olisi tehtävä tavanomaista tarkistusmenettelyä noudattaen,
- O. ottaa huomioon, että ehdotettu päätös voi tulla voimaan vasta, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen valtiosääntönsä edellyttämällä tavalla,
1. korostaa, että niiden jäsenvaltioiden rahapolitiikka, joiden rahayksikkö on euro, kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan ja on ollut yhteisön politiikkaa Maastrichtin sopimuksesta alkaen;
 2. korostaa euron merkitystä EU:n poliittiselle ja taloudelliselle yhdentymiselle ja korostaa myös kaikkien jäsenvaltioiden sitoutumista euroalueen vakauteen ja niiden vastuullista ja solidaarista toimintaa;
 3. korostaa, että Euroopan vakausmekanismi on tärkeä osa yleistä toimenpidepakettia, jonka tarkoituksena on määrittää uudet puitteet ja parantaa jäsenvaltioiden budjettikuria sekä niiden talous- ja finanssipolitiikan yhteensovittamista ja jonka yhteydessä olisi myös pyrittävä löytämään yhteisiä Euroopan unionin ratkaisuja kasvun haasteisiin ja samalla korjaamaan taloudellista ja sosiaalista epätasapainoa ja parantamaan kilpailukykyä;

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

4. panee merkille, että neuvosto ei ole käyttänyt kaikkia perussopimusten tarjoamia mahdollisuuksia vakaus- ja kasvusopimuksen panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön ja talouden koordinoinnin parantamiseksi Euroopan unionin tasolla;
5. katsoo, että on tärkeää mennä euroalueen vakauttamiseen tähtäviä väliaikaisia toimenpiteitä pidemmälle ja että unionin olisi kehitettävä taloutensa ohjausta ja hallintaa muun muassa jäsenvaltioiden kestäväan kasvuun tähtäävien toimintapolitiikkojen ja välineiden avulla; katsoo, että vakaus- ja kasvusopimuksen vahvistaminen, talouspolitiikan EU-ohjausjakso, Eurooppa 2020 -strategia ja SEUT-sopimuksen 136 artiklan muuttaminen Euroopan vakausmekanismin osalta ovat vasta ensimmäinen askel tähän suuntaan;
6. korostaa, että Euroopan vakausmekanismi ja siihen sisältyvät tiukat ehdot koskevat kaikkia niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro, myös pieniä jäsenvaltioita, joiden taloutta ei aina pidetä "välttämättömänä" koko euroalueen vakauden turvaamisen kannalta;
7. varoittaa, että aikomus perustaa pysyvä vakausmekanismi EU:n toimielinjärjestelmän ulkopuolelle uhkaa perussopimukseen perustuvan järjestelmän eheyttä; katsoo, että komission on oltava tämän mekanismin johtokunnan täysivaltainen jäsen eikä pelkästään tarkkailija; katsoo lisäksi, että komissiolle olisi annettava valtuudet tehdä tässä asiassa tarvittavia aloitteita, jotta – asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella – Euroopan vakausmekanismin tavoitteet voidaan saavuttaa; korostaa, että jäsenvaltioiden on joka tapauksessa noudatettava unionin lainsäädäntöä ja siinä vahvistettuja toimielinten valtaoikeuksia;
8. korostaa, että pysyvää vakausmekanismia luotaessa ja sen toiminnassa on kaikin puolin noudatettava demokraattisen päätöksenteon peruseriaatteita, joita ovat avoimuus, parlamentaarinen valvonta ja demokraattinen tilintekovelvollisuus; korostaa, että Euroopan vakausmekanismin olisi toimittava läheisessä yhteistyössä raha-asioista vastaavien unionin toimielinten ja laitosten eli Euroopan komission, Euroopan keskuspankin ja Euroopan investointipankin kanssa; korostaa, että mekanismi ei saa johtaa sellaisen uuden unionin hallintatavan muodostumiseen, jossa tingitään unionin nykyisistä demokraattisista normeista;
9. pitää valitettavana, että Eurooppa-neuvosto ei ole tarkastellut kaikkia niitä mahdollisuuksia, joita perussopimukset tarjoavat pysyvän vakausmekanismin luomiseksi; katsoo erityisesti, että talous- ja rahaliittoa (SEU-sopimuksen 3 artiklan 4 kohta) ja euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden rahapolitiikkaa (SEUT-sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohta) koskevan unionin nykyisen toimivallan puitteissa olisi ollut asianmukaista hyödyntää neuvostolle SEUT-sopimuksen 136 artiklan nojalla annettua toimivaltaa tai vaihtoehtoisesti soveltaa SEUT-sopimuksen 352 artiklaa yhdessä sen 133 ja 136 artiklan kanssa;
10. kehottaa komissiota tarkastelemaan muita mekanismeja euroalueen rahoitusvakauden sekä sen kestävän ja riittävän taloudellisen kasvun varmistamiseksi ja antamaan tarvittavat lainsäädäntöehdotukset; korostaa, että Euroopan vakausmekanismin on sisällettävä toimenpiteitä, joita voidaan käyttää vähentämään taloudelliseen ja sosiaaliseen sekä rahoitusvakauteen kohdistuvia uhkia ja joita ovat muun muassa rahoitusmarkkinoiden tehokas sääntely, vakaus- ja kasvusopimuksen tarkistaminen, talouden koordinoinnin tehostaminen, euroalueen makrotalouden epätasapainon vähentämiskeinojen käyttöönotto sekä ekologinen kunnostustoiminta;
11. katsoo myös, että pysyvän vakausmekanismin perustaminen ja toiminta olisi saatava osaksi Euroopan unionin järjestelmää myös siten, että hyödynnetään tiiviimmän yhteistyön yhteydessä käytettyjä vastaavallaisia institutionaalisia mekanismeja; katsoo, että näin voidaan mahdollistaa unionin toimielinten osallistuminen kaikissa vaiheissa ja kannustaa niiden jäsenvaltioiden osallistumista Euroopan vakausmekanisiin, joiden rahayksikkö ei ole vielä euro;
12. toteaa, että parlamentissa käytyjen keskustelujen perusteella euroalueen valtion- ja hallitusten päämiehet olivat 11. maaliskuuta 2011 pidetyssä kokouksessaan euroa koskevaa sopimusta käsitellessään yhtä mieltä siitä, että komissiolla olisi oltava vahva keskeinen rooli sitoumusten toteutumisen seurannassa erityisesti sen varmistamiseksi, että toimet ovat sopusoinnussa EU:n sääntöjen kanssa ja tukevat niitä ja että niissä otetaan huomioon myös Euroopan parlamentin osallistuminen; toteaa, että he sopivat Euroopan vakausmekanismin yleispiirteistä ja siitä, että niille jäsenvaltioille myönnettävä tuki, joiden rahayksikkö on euro, perustuu tiukkaan talous- ja finanssipolitiikan mukauttamisohjelmaan sekä komission ja Kansainvälisen valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa suorittamaan huolelliseen analyysiin velanhoitokyvystä;

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

13. ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston ja euroryhmän puheenjohtajien sekä rahapolitiikasta vastaavan komission jäsenen kirjeissä havaittavissa olevat positiiviset signaalit; toteaa, että

- valvonnan tehostamista tai makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti vahvistetut tuen myöntämisen ehdot määritellään komission SEUT-sopimuksen 136 artiklan mukaisesti ehdottamalla asetuksella, jotta varmistetaan yhdenmukaisuus EU:n monenkeskisten valvontapuitteiden kanssa;
- Euroopan vakausmekanismin mukaisen rahoitustuen myöntäminen perustuu komission ja Kansainvälisen valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa tekemään huolelliseen analyysiin julkisen velan hoitokyvystä, minkä lisäksi asetetaan makrotalouden mukauttamisohjelman mukaisia tiukkoja tuen myöntämisen ehtoja, jotka ovat suhteessa jäsenvaltion talouden epätasapainon vakavuuteen;
- komissio ja Kansainvälinen valuuttarahasto yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa arvioivat avustettavan jäsenvaltion rahoitustarpeet ja Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvosto valtuuttaa tämän arvioon perusteella komission ja Kansainvälisen valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa neuvottelemaan makrotalouden mukautusohjelmasta kyseisen jäsenvaltion kanssa;
- komissio antaa neuvostolle ehdotuksen päätökseksi makrotaloudellisen ohjelman hyväksymisestä ja allekirjoittaa päätöksen hyväksymisen jälkeen yhteistyömuistion niiden jäsenvaltioiden puolesta, joiden rahayksikkö on euro;
- valvonnan tehostamista tai makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti vahvistetut tuen myöntämisen ehdot määritellään siten, että ne ovat sopusoinnussa Euroopan unionin valvontapuitteiden kanssa ja niissä taataan unionin menettelyjen noudattaminen;
- rahoitustuki otetaan käyttöön jäsenvaltion pyynnöstä sen jälkeen, kun komissio yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa on arvioinut, onko koko euroalueen rahoitusvakaus uhattuna;
- komissio ja Kansainvälinen valuuttarahasto yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa vastaavat tuen myöntämisen ehtojen noudattamisen seurannasta ja raportoivat neuvostolle ja johtokunnalle;
- keskusteltuaan hallintoneuvoston kanssa neuvosto päättää ohjelman toteuttamisen jälkeisestä seurannasta komission esittämän ehdotuksen pohjalta;
- neuvosto ja komissio antavat Euroopan parlamentille säännöllisesti tietoja Euroopan vakausmekanismin perustamisesta ja toiminnasta niin, että parlamentti pystyy valvomaan asianmukaisesti sen toimintaa;
- Euroopan unionin tuomioistuimella on SEUT-sopimuksen 273 artiklan mukaisesti toimivalta riita-asiassa;

14. hyväksyy luonnoksen Eurooppa-neuvoston päätökseksi huolimatta esittämästään varauksesta, että päätös olisi ollut parempi laatia tämän päätöslauselman liitteessä I esitetyllä tavalla; hyväksyy Euroopan keskuspankin lausunnossa esitetyn näkemyksen, että olisi käytettävä unionimenetelmää, jotta Euroopan vakausmekanismista voidaan ajallaan tehdä unionin mekanismi; kehottaa Eurooppa-neuvostoa varmistamaan, että

- tuen myöntämisen ehtoja koskeva asetus annetaan unionin tavallista lainsäätämisympäristöstä noudattaen;
- jokaisella jäsenvaltiolla, jonka rahayksikkö on euro ja joka on edistänyt pysyvää vakausmekanismia, on koostaan riippumatta mahdollisuus osallistua mekanismiin;

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

15. muistuttaa, että tulevassa pysyvässä vakausmekanismissa olisi hyödynnettävä unionin toimielimiä, koska siten vältettäisiin päällekkäisten rakenteiden luominen, joka olisi haitallista Euroopan yhdentymiselle;
16. vaatii, että jos pysyvä vakausmekanismi aktivoidaan, varojen takaisinmaksuun mekanismille olisi sovellettava samanlaisia lainaehjoja kuin komission käyttämässä maksutasejärjestelyssä tai makrotaloudellisessa avun välineessä eli tiukasti back-to-back-periaatteen mukaisesti ilman lainanottokustannuksiin liittyvää marginaalia; on lisäksi sitä mieltä, että pysyvässä vakausmekanismissa käytettävät korot olisi tarjottava edullisin ehdoin;
17. vaatii, että parlamentin on valvottava, että jäsenvaltiot noudattavat komission laatimia talouspoliittisia suuntaviivoja ja Euroopan vakausmekanismiin mukaisia ehtoja, ja korostaa, että kunkin kansallisen parlamentin on voitava osallistua täysimääräisesti budjetti- ja valvontaoikeuksiensa mukaisesti kaikissa vaiheissa ja erityisesti talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä, jotta voidaan lisätä tehtyjen päätösten avoimuutta ja niihin liittyvää vastuunkantoa ja tiliteko velvollisuutta;
18. hyväksyy komission aikomuksen varmistaa, että tuleva mekanismi ja unionin talouden ohjaus ja hallinta ovat keskenään yhdenmukaisia erityisesti euroalueella ja että samalla otetaan huomioon unionille ja sen toimielimille perussopimuksilla annettu toimivalta;
19. korostaa, että Eurooppa-neuvoston päätösluonnos tarkistetussa muodossaan ei lisäisi unionin toimivaltaa ja pysyisi siksi yksinkertaistetun perussopimuksen tarkistusmenettelyn puitteissa; toteaa toisaalta, että päätöksellä ei voida vähentää unionin toimielinten toimivaltaa talous- ja rahapolitiikan alalla eikä rahapolitiikan alalla niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö on euro, eikä sillä voida missään tapauksessa vaikuttaa unionin lainsäädännön, erityisesti SEUT-sopimuksen 122 ja 143 artiklan, ja unionin säännösten asianmukaiseen soveltamiseen;
20. korostaa, että SEU-sopimuksen 48 artiklan 6 kohdan soveltaminen on poikkeusmenettely, ja muistuttaa SEU-sopimuksen 48 artiklan 3 kohdan mukaisesta parlamentin oikeudesta vaatia valmistelukunnan koolle kutumista unionin talouden ohjaukseen ja hallintaan vaikuttavien toimielinten, menettelyjen ja toimintalinjojen muuttamiseksi;
21. kehottaa puhemies välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, komissiolle ja Euroopan keskuspankille Euroopan parlamentin SEU-sopimuksen 48 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan mukaisena lausuntona.

PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE I

Tarkistus Eurooppa-neuvoston päätösluonnoksen 1 artiklaan

Lisätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen **136 artiklan 1 kohtaan alakohdat** seuraavasti:

”Jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö on euro, voivat **komission suosituksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan** perustaa vakausmekanismin, joka aktivoidaan, jos se on välttämätöntä euroalueen vakauden turvaamiseksi. Mahdollisen pyydetyn rahoitustuen **myöntämisestä** mekanismin puitteissa **päätetään komission ehdotuksen perusteella ja sille** asetetaan tiukat ehdot **Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa ja tässä sopimuksessa vahvistettujen unionin periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.**

Mekanismin puitteissa myönnettävän rahoitustuen ehtoja ja mekanismin valvontaa koskevista periaatteista ja säännöistä säädetään tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annettussa asetuksessa.”

Muutetaan 136 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. **Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä koskeviin äänestyksiin osallistuvat vain ne neuvoston jäsenet, jotka edustavat jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.**

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Kyseisten neuvoston jäsenten määränemmistö määräytyy 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Edellä 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä koskeviin äänestyksiin osallistuvat vain ne neuvoston jäsenet, jotka edustavat jäsenvaltioita, jotka osallistuvat mekanismiin.”

PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE II

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan kirje esittelijöille (*)

Bryssel 22. maaliskuuta 2011

Arvoisa parlamentin jäsen Brok, arvoisa parlamentin jäsen Gualtieri,

Lähetän teille liitteenä yksikössäni laaditun asiakirjan, jossa käsitellään esittämiänne huolenaiheita ja vastataan niihin, eri kokouksien ja keskustelujen johdosta, joissa olemme yhdessä teidän ja yksikköni kanssa tarkastelleet ehdotusta perustamissopimuksen 136 artiklan muuttamiseksi niitä jäsenvaltioita koskevaa va-
kausmekanismia varten, joiden rahayksikkö on euro.

Euroryhmän puheenjohtaja Juncker ja talous- ja raha-asioista vastaava komission jäsen Olli Rehn kirjoittavat teille erikseen tulevan mekanismin, jota kannatan täysimääräisesti, yksityiskohdista käytävien neuvottelujen lopputuloksesta.

Olette varmasti samaa mieltä siitä, että parlamentti on hyvin tyytyväinen mietintönne vaihtoehdossa b) esitettyihin seikkoihin.

Kuten tiedätte, tämä perustamissopimuksen muutos esitellään 24. ja 25. maaliskuuta järjestettävässä Eurooppa-neuvostossa. Ymmärtänne asian tärkeyden ja kiireellisyyden.

Kunnioittavasti

(allekirjoitus)

Herman Van Rompuy

Liite

Todettakoon mietinnön 12 kohdan **vaihtoehdosta a)**, jossa ehdotetaan perustamissopimuksen muutoksen uudelleen luonnostelemista, että on syytä huomauttaa, että muutos on luonnosteltu hyvin huolellisesti, jotta se olisi kaikkien jäsenvaltioiden hyväksyttävissä, koska niiden kaikkien on ratifioitava se. Ei ole käytännössä mahdollista, että tekstiä itsessään muutettaisiin, ja ehdotetut muutokset estäisivät yksinkertaistetun tarkistusmenettelyn käytön – tai edellyttäisivät ainakin oikeudellista tarkastelua näillä perusteilla. Oikeusvarmuus on tärkein syy, jonka vuoksi perustamissopimusta ylipäätään muutettaisiin, ja kaikki oikeusvarmuutta heikentävät tekijät aiheuttaisivat ongelmia.

On mahdoton nimetä yksittäisiä hankkeita, jotka liittyvät perustamissopimuksen tuleviin muutoksiin. On kuitenkin sovittu, että Euroopan komissio arvioi kehysten kokonaistehokkuutta vuonna 2016. Näin taataan, että kaikki tulevat arvioinnit ja mahdolliset muutosehdotukset ovat ensisijaisesti komission toteuttamia.

(*) Käännetty tiedoksi. Alkuperäinen kirje on laadittu englannin kielellä.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Mietinnön **vaihtoehdosta b)** on todettava, että huolenaiheet, jotka liittyvät siihen, että Euroopan vakausmekanismi muodostaisi euroalueen taloutta hallinnoivan tulevan hallitustenvälisen sihteeristön ytimen, ovat perusteettomia. Mekanismeja varten on olemassa tarkkaan määritelty tarkoitus. Sen henkilöstön tehtävänä on yksinomaan tarkastella mekanismiin liittyviä rahoitusta ja valtionvaroja koskevia kysymyksiä eikä se osallistu taloudellisen hallinnon laajempien kysymysten tarkastelemiseen. Euroopan vakausmekanismiin tehtävänä on myöntää rahoitusta ja rahoitustukea, mutta komissio arvioi rahoitustuen tarvetta ja ehtoja koskevaa määrittelyä.

On myös syytä tyyntytellä huolenaiheita, jotka liittyvät siihen, että komissio saatetaan sulkea mekanismin toiminnan ulkopuolelle. Väliaikaisista mekanismeista saadut kokemukset osoittavat, että komission osallisuus on paitsi mahdollista, myös keskeisen tärkeää. Väliaikaisen mekanismin kehityksessä ehtoja ja vastaanottavaa valtiota koskevat toimet hyväksyttiin noudattaen unionin menettelyä; tällä tarkoitetaan neuvoston päätöstä, jonka se hyväksyi komission suosituksesta, perustuen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklaan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 9 kohtaan (katso 126 artiklan 13 kohta, jossa vahvistetaan 126 artiklan 9 kohdan mukaisesti tehtäviä päätöksiä koskeva sovellettava menettely). Kyseistä menettelyä noudatettiin hyväksyttäessä Kreikan kohdalla tuen myöntämisehtoja koskevia toimenpiteitä (katso neuvoston päätös (2010/320/EU), joka on tehty 10. toukokuuta 2010 (EUVL L 145, 11.6.2010, s. 6) ja hyväksytty komission 4. toukokuuta 2010 antaman suosituksen johdosta (SEC(2010)0560 lopullinen)).

Komission osallistuminen pysyvää mekanismeja koskevaan tarkasteluun on mainittu selvästi useaan kertaan. Pysyvä mekanismi on jo sisällytetty 16. ja 17. joulukuuta järjestettävän Eurooppa-neuvoston päätelmien liitteeseen II, jossa esitellään mekanismin yleiset osatekijät. Tämän jälkeen Euroopan vakausmekanismiin myötä toteutettujen valmistelutoimien perusteella on ilmennyt seuraavaa:

- Mikäli jokin jäsenvaltio pyytää rahoitustukea, komissio arvioi yhdessä Euroopan keskuspankin EKP:n kanssa, onko koko euroalueen rahoitusvakaus mahdollisesti uhattuna ja toteuttaa kyseisen jäsenvaltion valtionvelan hoitokykyä koskevan analyysin (yhdessä Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n ja EKP:n kanssa).
- Mikäli vakaustukea pyydetään, komissio arvioi (yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa) vastaanottavan jäsenvaltion todellisia rahoitustarpeita ja yksityisen sektorin tarvittavan osallistumisen luonnetta.
- Hallintoneuvosto antaa komissiolle valtuudet neuvotella (yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa) makrotalouden mukauttamista koskevasta ohjelmasta kyseisen jäsenvaltion kanssa.
- Komissio esittää neuvostolle päätösehdotuksen, joka tukee makrotalouden mukauttamista koskevaa ohjelmaa. Kun neuvosto on hyväksynyt ohjelman, komissio allekirjoittaa yhteisymmärryspöytäkirjan euroalueen jäsenvaltioiden puolesta.
- Komissio (ja IMF, yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa) vastaavat tuen myöntämisen ehtojen noudattamisen seurannasta makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti.
- Hallintoneuvostossa käydyin keskustelun jälkeen komissio ehdottaa, että neuvosto voi päättää panna täytäntöön ohjelman jälkeisiä valvontatoimia.
- Valvonnan tehostamista tai makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti vahvistetut tuen myöntämisen ehdot olisi määriteltävä siten, että ne ovat sopusoinnussa EU:n valvontakehyksen kanssa ja niissä taataan EU:n menettelyjen kunnioittaminen. Komissio aikoo tässä tarkoituksessa ehdottaa asetusta, jossa selvennetään tarvittavia menettelyllisiä toimenpiteitä perustamissopimuksen 136 artiklan mukaisesti, jotta suojellaan ehtojen noudattamista neuvoston päätöksissä ja taataan yhdenmukaisuus EU:n monenvälisessä valvontakehyksessä.
- Neuvosto ja komissio tiedottavat Euroopan parlamentille säännöllisesti Euroopan vakausmekanismiin käyttöön ottamisesta ja toiminnasta.
- EU:n tuomioistuin ratkaisee mahdolliset kiistat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 273 artiklan mukaisesti.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

PÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE III

Euroryhmän puheenjohtajan ja rahapolitiikasta vastaavan komission jäsenen kirje esittelijöille (*)

Bryssel 22. maaliskuuta 2011

Arvoisa parlamentin jäsen Brok, arvoisa parlamentin jäsen Gualtieri,

Haluamme täten tuoda tietoonne Euroopan vakausmekanismin käyttöönotosta käytyjen neuvottelujen lopputuloksen, koska sillä on merkitystä Euroopan parlamentin kannalta sen päättäessä mietintönne perusteella kannastaan luonnokseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen muuttamiseksi.

Hallitustenvälisessä ministerikokouksessa saatiin eilen, 21. maaliskuuta 2011, päätökseen Euroopan vakausmekanismin pääpiirteitä esittelevä asiakirja. Lopullinen teksti on tämän asiakirjan liitteenä.

Kuten huomaatte, pääpiirteitä esittelevässä asiakirjassa todetaan, että Euroopan vakausmekanismi otetaan käyttöön euroalueen jäsenvaltioiden välisellä sopimuksella ja sellaisen hallitustenvälisen organisaation muodossa, joka on kansainvälisen julkisoikeuden alainen ja sijaitsee Luxemburgissa. Euroopan vakausmekanismia varten perustetaan hallintoneuvosto, johon kuuluvat euroalueen jäsenvaltioiden valtiovarainministerit (äänioikeutettuina jäseninä) sekä Euroopan komission talous- ja raha-asioista vastaava jäsen ja EKP:n puheenjohtaja tarkkailijoiden ominaisuudessa. Euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voivat osallistua Euroopan vakausmekanismin rinnalla väliaikaisesti rahoitustuen myöntämistöimiin, jotka on tarkoitettu euroalueen jäsenvaltioita varten.

Komissiolla on keskeinen rooli Euroopan vakausmekanismin toiminnan kannalta ja sen yhteys EU:n toimielimiin on vahvistettu selkeästi.

Kuten Euroopan vakausmekanismin pääpiirteitä esittelevässä asiakirjassa todetaan, komissio arvioi yhdessä EKP:n kanssa, onko koko euroalueen rahoitusvakaus mahdollisesti uhattuna, ja toteuttaa kyseisen jäsenvaltion valtionvelan hoitokykyä koskevan analyysin yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa. Lisäksi komission tehtävänä on ottaa johtoasema arvioitaessa vastaanottavan jäsenvaltion todellisia rahoitustarpeita ja yksityisen sektorin tarvittavan osallistumisen luonnetta.

Tämän arvioinnin perusteella hallintoneuvosto antaa komissiolle valtuudet neuvotella yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa makrotalouden mukauttamista koskevasta ohjelmasta kyseisen jäsenvaltion kanssa. Yksityiskohdat täsmennetään yhteisymmärryspöytäkirjassa.

Komission tehtävänä on esittää neuvostolle päätösehdotus, joka tukee makrotalouden mukauttamista koskevaa ohjelmaa. Hallintoneuvosto päättää rahoitustuen myöntämisestä ja ehdoista ja edellytyksistä, joiden vallitessa tukea myönnetään. Kun neuvosto on hyväksynyt ohjelman, komissio allekirjoittaa yhteisymmärryspöytäkirjan euroalueen jäsenvaltioiden puolesta. Tätä edeltää hallintoneuvoston tekemä keskinäinen sopimus asiasta. Hallintoneuvosto hyväksyy tämän jälkeen rahoitustuen myöntämistä koskevan sopimuksen, jossa määritellään myönnettävän rahoitustuen tekniset näkökulmat.

Komissio ja IMF, yhdessä EKP:n kanssa, vastaavat tuen myöntämisen ehtojen noudattamisen seurannasta makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti. Komissio laatii asiasta kertomuksia neuvostolle ja hallintoneuvostolle. Niiden perusteella hallintoneuvosto päättää keskinäisellä sopimuksella uusien lainaerien maksamisesta.

Kun asiasta on keskusteltu hallintoneuvostossa, neuvosto voi komission ehdotuksesta panna täytäntöön ohjelman toteuttamisen jälkeisiä seurantatoimia, joita voidaan toteuttaa niin pitkään kuin tiettyä osuutta rahoitustuesta ei ole maksettu takaisin.

(*) Käännetty tiedoksi. Alkuperäinen kirje on laadittu englannin kielellä.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Valvonnan tehostamista tai makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti vahvistetut tuen myöntämisen ehdot olisi määriteltävä siten, että ne ovat sopusoinnussa EU:n valvontakehyksen kanssa ja niissä taataan EU:n menettelyjen kunnioittaminen sekä siten myös Euroopan parlamentin rooli.

Komissio aikoo tässä tarkoituksessa ehdottaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta, joka perustuu perustamissopimuksen 136 artiklaan ja jossa selvennetään tarvittavia menettelyllisiä toimenpiteitä, jotta taataan ehtojen noudattaminen neuvoston päätöksissä ja yhdenmukaisuus EU:n monenvälisessä valvontakehyksessä. Neuvosto ja komissio tiedottavat Euroopan parlamentille säännöllisesti Euroopan vakausmekanismin käyttöön ottamisesta ja toiminnasta.

Luotamme siihen, että nämä tiedot hyödyttävät Euroopan parlamenttia sen tarkastellessa luonnosta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan muuttamiseksi niitä jäsenvaltioita koskevaa vakausmekanismia varten, joiden rahayksikkö on euro.

Kunnioittavasti

(allekirjoitus)

Olli Rehn

Euroopan komission jäsen

(allekirjoitus)

Jean-Claude Juncker

Euroryhmän puheenjohtaja

Euroryhmän puheenjohtajan ja rahapolitiikasta vastaavan komission jäsenen esittelijöille osoittaman kirjeen liite

21. maaliskuuta 2011

Euroopan vakausmekanismin pääpiirteet

Eurooppa-neuvosto on saavuttanut yhteisymmärryksen siitä, että euroalueen jäsenvaltioiden on otettava käyttöön pysyvä vakausmekanismi eli Euroopan vakausmekanismi. Euroopan vakausmekanismi aktivoidaan keskinäisellä sopimuksella⁽¹⁾, mikäli se on välttämätöntä koko euroalueen rahoitusvakauden suojelemiseksi. Euroopan vakausmekanismi hoitaa Euroopan rahoitusvakausvälineen (ERVV) ja Euroopan rahoitusvakausmekanismin tehtäviä siten, että se myöntää ulkoista rahoitustukea euroalueen jäsenvaltioille kesäkuun 2013 jälkeen.

Euroopan vakausmekanismin rahoitustukea myönnetään perustuen ankaraan ehtojen noudattamiseen makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti ja valtionvelan hoitokykyä koskevaan tiukkaan analyysiin, jonka komissio toteuttaa yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa. Vastaanottavan jäsenvaltion on mahdollistettava yksityisen sektorin tarkoituksenmukainen osallistuminen erityisolojen mukaisesti ja noudattaen täysimääräisesti IMF:n käytäntöjä.

Euroopan vakausmekanismin tosiasiallinen lainanantokyky on suuruudeltaan 500 miljardia euroa⁽²⁾. Lainanantokyvyn asianmukaisuutta tarkistetaan säännöllisesti ja vähintään viiden vuoden välein. Euroopan vakausmekanismi pyrkii täydentämään lainanantokykyyään siten, että IMF otetaan mukaan rahoitustuen myöntämistä koskeviin toimiin, samalla kun euroalueen ulkopuoliset valtiot voivat myös osallistua niihin väliaikaiselta pohjalta.

Tämän Euroopan vakausmekanismin pääpiirteitä esittelevän asiakirjan loppuosassa tarkastellaan Euroopan vakausmekanismin keskeisiä rakenteellisia ominaisuuksia:

Institutionaalinen muoto

Euroopan vakausmekanismi otetaan käyttöön euroalueen jäsenvaltioiden välisellä sopimuksella hallitustenvälisen organisaation muodossa, joka on kansainvälisen julkisoikeuden alainen ja sijaitsee Luxemburgissa. Euroopan vakausmekanismin ohjesääntö esitellään sopimuksen liitteessä.

⁽¹⁾ Keskinäinen sopimus on sopimus, jonka äänestykseen osallistuvat jäsenvaltiot tekevät yksimielisesti, jolloin äänestämättä jättäminen ei estä päätöksen hyväksymistä.

⁽²⁾ Yhdistetty lainanantokyky ei voi ylittää kyseistä määrää siirryttäessä ERVV:stä Euroopan vakausmekanismiin.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Tehtävä ja rahoitusstrategia

Euroopan vakausmekanismin tehtävänä on asettaa saataville rahoitusta ja myöntää rahoitustukea – perustuen ehtojen ankaraan noudattamiseen – euroalueen jäsenvaltioille, jotka ovat joutuneet tai ovat vaarassa joutua vakaviin rahoituskuluihin ongelmiin, jotta suojellaan koko euroalueen rahoitusvakautta.

Euroalueen jäsenvaltiot antavat Euroopan vakausmekanismille rahoitusalaan liittyvät seuraamukset, jotka on vastaanotettu vakaus- ja kasvusopimuksen ja makrotalouden epätasapainon vähentämiskeinojen käyttöönoton myötä ⁽¹⁾. Nämä seuraamukset ovat osa maksettua pääomaa.

Euroopan vakausmekanismi noudattaa asianmukaista rahoitusstrategiaa, jotta varmistetaan pääsy laajamittaisiin rahoituslähteisiin ja se, että vakausmekanismin avulla olisi mahdollista laajentaa jäsenvaltioille tarkoitettuja rahoitustukipaketteja kaikissa markkinaoloissa. Kaikkia asiaan liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan varojen ja vastuiden asianmukaisella hallinnalla.

Hallinto

Euroopan vakausmekanismia varten perustetaan hallintoneuvosto, johon kuuluvat euroalueen jäsenvaltioiden valtiovarainministerit (äänioikeutettuina jäseninä) sekä Euroopan komission talous- ja raha-asioista vastaava jäsen ja EKP:n puheenjohtaja tarkkailijoiden ominaisuudessa. Hallintoneuvosto valitsee puheenjohtajan äänioikeutettujen jäseniensä keskuudesta.

Hallintoneuvosto on Euroopan vakausmekanismin korkein päätöksentekoeelin ja se tekee seuraavat tärkeät päätökset keskinäisellä sopimuksella:

- rahoitustuen myöntäminen
- rahoitustuen myöntämisen ehdot ja edellytykset
- Euroopan vakausmekanismin lainantokyky
- välinevalikoimaan tehtävät muutokset.

Kaikki muut hallintoneuvoston päätökset on tehtävä määränemistöllä, jollei toisin määrätä.

Euroopan vakausmekanismia varten perustetaan johtokunta, joka toteuttaa erityisiä tehtäviä hallintoneuvoston valtuuttamana. Jokainen euroalueen jäsenvaltio nimittää yhden johtajan ja yhden varahenkilön. Lisäksi komissio ja EKP nimittävät kumpikin yhden tarkkailijan ja yhden varahenkilön johtokuntaan. Kaikki johtokunnan päätökset on tehtävä määränemistöllä, jollei toisin määrätä.

Äänen painottuminen hallintoneuvostossa ja johtokunnassa on suhteessa siihen, miten jäsenvaltiot ovat vastaavasti osallistuneet Euroopan vakausmekanismin pääoman merkitsemiseen. Määränemistö vastaa määritelmän mukaisesti 80:tä prosenttia äänistä.

Hallintoneuvosto nimittää pääjohtajan, joka vastaa Euroopan vakausmekanismin päivittäisestä hallinnoinnista. Pääjohtaja on johtokunnan puheenjohtaja.

Pääoman rakenne

Euroopan vakausmekanismin tavoitteena on saada korkein luottoluokitus merkittäviltä luottoluokituslaitoksilta ja ylläpitää sitä.

Euroopan vakausmekanismin merkitty kokonaispääoma on suuruudeltaan 700 miljardia euroa. Tästä 80 miljardia euroa on euroalueen jäsenvaltioilta peräisin olevaa maksettua pääomaa, summa, josta 40 miljardia euroa asetetaan saataville heinäkuusta 2013 alkaen ja jäljelle jäävä osuus otetaan vaiheittain käyttöön seuraavien kolmen vuoden aikana. Lisäksi Euroopan vakausmekanismin saataville asetetaan yhdistelmä, joka koostuu sitoumuksen mukaisesti vaadittaessa maksettavasta pääomasta ja euroalueen jäsenvaltioilta saatavista takauksista, yhteensä 620 miljardia euroa.

⁽¹⁾ Asiasta on vielä tehtävä lopullinen päätös poliittisella tasolla.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Kunkin jäsenvaltion jakoperuste Euroopan vakausmekanismin merkitystä kokonaispääomasta perustuu liitteen mukaisesti EKP:n maksettuihin pääomaosuuteen. Ratifioimalla Euroopan vakausmekanismin käyttöönotosta tehdyn sopimuksen jäsenvaltiot sitoutuvat oikeudellisesti antamaan panoksensa merkittyytensä kokonaispääomaan.

Hallintoneuvosto päättää keskinäisellä sopimuksella, milloin on mukautettava merkityn kokonaispääoman määrää tai maksettava vaadittaessa maksettavaa pääomaa, lukuun ottamatta jäljempänä kuvailtuja poikkeustapauksia. Johtokunta voi ensinnäkin yksinkertaisella enemmistöllä päättää palauttaa – maksamalla vaadittaessa maksettavaa pääomaa – maksetun pääoman tason, mikäli maksetun pääoman määrä vähenee tappioiden vastattavaksi ottamisen vuoksi ⁽¹⁾. Toiseksi otetaan käyttöön pyynnöstä toteutettava takuumenettely, jonka myötä Euroopan vakausmekanismin osakkaita voidaan tarvittaessa kehottaa automaattisesti maksamaan vaadittaessa maksettavaa pääomaa, jotta vältetään aiheuttamasta maksuvajasta Euroopan vakausmekanismin velkojille. Kunkin osakkaan vastuuvälvollisuus rajoittuu kaikissa oloissa sen osuuteen merkitystä pääomasta.

Euroopan vakausmekanismiin heinäkuun 2013 jälkeen liittyneiden jäsenvaltioiden ⁽²⁾ osallistuminen merkittyytensä pääomaan perustuu samoihin ehtoihin kuin mekanismiin alun perin liittyneiden valtioiden kohdalla. Hallintoneuvosto päättää keskinäisellä sopimuksella käytännön seurauksista merkityn kokonaispääoman kannalta ja pääoman jakautumisesta jäsenvaltioiden kesken.

Niin kauan kuin Euroopan vakausmekanismia ei ole aktivoitu, ja kunhan tosiasiallinen lainanantokyky on vähintään 500 miljardin euron suuruinen, Euroopan vakausmekanismin maksetun pääoman investointituotot palautetaan jäsenvaltioille toimintakustannuksien vähentämisen jälkeen. Euroopan vakausmekanismin ensimmäisen aktivoinnin jälkeen Euroopan vakausmekanismin pääoman investointituotot ja rahoitustuen myöntämistä koskevien toimien tuotot säilytetään Euroopan vakausmekanismin kehityksessä. Kuitenkin, mikäli maksetun pääoman määrä ylittää Euroopan vakausmekanismin lainanantokyvyn ylläpitämiseksi vaaditun tason, johtokunta voi päättää yksinkertaisella enemmistöllä, että euroalueen jäsenvaltioille jaetaan osinkoa jakoperusteeseen perustuen.

Välineet

Euroopan vakausmekanismi myöntää rahoitustukea perustuen ankaraan ehtojen noudattamiseen makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti, oikeasuhteisesti kyseisessä jäsenvaltiossa vallitsevan epätasapainon vakavuuteen nähden. Tukea annetaan lainojen välityksellä.

Euroopan vakausmekanismi saattaa kuitenkin poikkeuksellisesti toteuttaa toimia velan ensimarkkinoilla (*debt primary markets*) perustuen makrotalouden mukauttamista koskevaan ohjelmaan, johon liittyy ankara ehtojen noudattaminen, ja mikäli hallintoneuvosto sopii asiasta keskinäisellä sopimuksella.

Euroopan vakausmekanismin vakaustuki

Euroopan vakausmekanismi voi myöntää lyhyen tai keskipitkän aikavälin vakaustukea euroalueen jäsenvaltiolle, jolla on vakavia rahoitusongelmia. Vakaustuen saaminen edellyttää makrotalouden mukauttamista koskevaa ohjelmaa ja siihen liittyen sellaisten asianmukaisten ehtojen noudattamista, jotka ovat oikeasuhteisia vastaanottavassa jäsenvaltiossa vallitsevan epätasapainon vakavuuteen nähden. Ohjelman kesto ja lainojen erääntyminen riippuvat epätasapainon luonteesta ja vastaanottavan jäsenvaltion näkymistä, jotka liittyvät palaamiseen rahoitusmarkkinoille sinä aikana, jolloin Euroopan vakausmekanismin varat ovat käytettävissä.

Ensimarkkinoiden tukiväline

Euroopan vakausmekanismi voi ostaa rahoitusongelmiin joutuneiden jäsenvaltioiden joukkovelkakirjoja ensimarkkinoilla, jotta maksimoidaan tuen kustannustehokkuus. Joukkovelkakirjojen ostamista koskevat edellytykset ja modaliteetit määritellään rahoitustuen ehdoista ja edellytyksistä annettavassa päätöksessä.

Hallintoneuvosto voi tarkistaa Euroopan vakausmekanismin käytössä olevia välineitä ja voi päättää tehdä muutoksia välinevalikoimaan.

IMF:n osallisuus

Euroopan vakausmekanismi tekee hyvin tiivistä yhteistyötä IMF:n kanssa rahoitustukea myönnettäessä ⁽³⁾. IMF:n aktiivista osallisuutta edistetään kaikissa oloissa niin teknisesti kuin rahoituksen kannalta. Komissio ja IMF toteuttavat yhdessä EKP:n kanssa velan hoitokykyä koskevan analyysin. Komissio ja IMF neuvottelevat yhdessä EKP:n kanssa poliittikkaa koskevista edellytyksistä, jotka liittyvät Euroopan vakausmekanismin ja IMF:n yhteiseen tukeen.

⁽¹⁾ Jäsenvaltion, jonka laiminlyönnistä vastattavaksi otettava tappio johtuu, ääntä ei oteta huomioon päätöstä tehdessä.

⁽²⁾ Jäsenvaltion liittyessä euroalueeseen jäsenvaltiosta tulee Euroopan vakausmekanismin jäsen täysimääräisine oikeuksineen ja velvoitteineen.

⁽³⁾ IMF:n osallistumisen toimintaan on kuitenkin oltava sopusoinnussa sopimuksessa määritellyn toimivallan sekä IMF:n hallintoneuvoston sovellettavien päätöksien ja politiikkojen kanssa.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Rahoitustuen aktivoiminen, ohjelman seuranta ja jatkotoimet

Euroopan vakausmekanismin myöntämä rahoitustuki aktivoidaan kaikissa tapauksissa jonkin jäsenvaltion muille euroalueen jäsenvaltioille esittämästä pyynnöstä. Euroryhmä ilmoittaa neuvostolle, että tuen aktivoimista koskeva pyyntö on esitetty. Tällaisen pyynnön vastaanotettuaan hallintoneuvosto kehottaa komissiota arvioimaan yhdessä EKP:n kanssa, onko koko euroalueen rahoitusvakaus mahdollisesti uhattuna ja toteuttamaan kyseisen jäsenvaltion valtionvelan hoitokykyä koskevan kurinalaisen analyysin yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa. Euroopan vakausmekanismin rahoitustuen aktivoimiseen liittyviä seuraavia toimenpiteitä ovat:

- Mikäli Euroopan vakausmekanismin vakaustukea pyydetään, komissio arvioi yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa vastaanottavan jäsenvaltion todellisia rahoitustarpeita ja yksityisen sektorin tarvittavan osallistumisen luonnetta; osallistumisen olisi oltava yhteneväinen IMF:n käytäntöjen kanssa.
- Tämän arvioinnin perusteella hallintoneuvosto antaa komissiolle valtuudet neuvotella yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa makrotalouden mukauttamista koskevasta ohjelmasta kyseisen jäsenvaltion kanssa. Yksityiskohdat täsmennetään yhteisymmärryspöytäkirjassa.
- Komissio esittää neuvostolle päätösehdotuksen, joka tukee makrotalouden mukauttamista koskevaa ohjelmaa. Hallintoneuvosto päättää rahoitustuen myöntämisestä ja ehdoista ja edellytyksistä, joiden vallitessa tukea myönnetään. Kun neuvosto on hyväksynyt ohjelman, komissio allekirjoittaa yhteisymmärryspöytäkirjan euroalueen jäsenvaltioiden puolesta. Tätä edeltää hallintoneuvoston tekemä keskinäinen sopimus asiasta. Hallintoneuvosto hyväksyy tämän jälkeen rahoitustuen myöntämistä koskevan sopimuksen, jossa määritellään myönnettävän rahoitustuen tekniset näkökulmat.
- Komissio ja IMF, yhdessä EKP:n kanssa, vastaavat tuen myöntämisen ehtojen noudattamisen seurannasta makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti. Komissio laatii asiasta kertomuksia neuvostolle ja hallintoneuvostolle. Niiden perusteella hallintoneuvosto päättää keskinäisellä sopimuksella uusien lainaerien maksamisesta.
- Kun asiasta on keskusteltu hallintoneuvostossa, neuvosto voi komission ehdotuksesta panna täytäntöön ohjelman toteuttamisen jälkeisiä seurantatoimia, joita voidaan toteuttaa niin pitkään kuin tiettyä osuutta rahoitustuesta ei ole maksettu takaisin.

Yhdenmukaisuus EU:n monenvälisen valvontakehyksen kanssa

EU:n jäsenvaltioiden hyväksyntää tarvitaan, jotta euroalueen jäsenvaltiot voivat antaa komissiolle tehtäväksi yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa laatia analyysi rahoitustukea pyytävän jäsenvaltion velanhoitokyvystä, valmistella rahoitustuen myöntämiseen liittyvää mukauttamisohjelmaa sekä seurata sen täytäntöönpanoa.

Vaikka hallintoneuvostolla on oikeus päättää rahoitustuen olemassaolosta ja modaliteeteista hallitustenvälisessä kehyksessä, valvonnan tehostamista tai makrotalouden mukauttamista koskevan ohjelman mukaisesti vahvistetut tuen myöntämisen ehdot olisi määriteltävä siten, että ne ovat sopusoinnussa EU:n valvontakehyksen kanssa ja niissä taataan EU:n menettelyjen kunnioittaminen. Komissio aikoo tässä tarkoituksessa ehdottaa asetusta, jossa selvennetään tarvittavia menettelyllisiä toimenpiteitä perustamissopimuksen 136 artiklan mukaisesti, jotta taataan ehtojen noudattaminen neuvoston päätöksissä ja yhdenmukaisuus EU:n monenvälisessä valvontakehyksessä. Neuvosto ja komissio tiedottavat Euroopan parlamentille säännöllisesti Euroopan vakausmekanismin käyttöön ottamisesta ja toiminnasta.

Hinnoittelu

Hallintoneuvosto päättää vastaanottavalle jäsenvaltiolle myönnettävän rahoitustuen hinnoittelurakenteesta.

Euroopan vakausmekanismi myöntää lainoja kiinteillä tai muuttuvilla koroilla. Euroopan vakausmekanismin hinnoittelu noudattelee IMF:n hinnoitteluperiaatteita ja sisältää asianmukaisen katteen riskejä varten pysytellen samalla Euroopan vakausmekanismin rahoituskustannuksien yläpuolisella tasolla.

Euroopan vakausmekanismin myöntämiin lainoihin sovelletaan seuraavaa hinnoittelurakennetta:

- 1) Euroopan vakausmekanismin rahoituskustannukset

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

- 2) 200 peruspisteen suuruinen maksu, jota sovelletaan lainoihin kokonaisuudessaan
- 3) 100 peruspisteen suuruinen lisämaksu, jota sovelletaan kolmen vuoden jälkeen jäljellä olevaan lainaan.

Sellaisten kiinteäkorkoisten lainojen kohdalla, joiden erääntymisaika on pidempi kuin kolme vuotta, marginaali on yhtä suuri kuin painotettu keskiarvo 200 peruspisteen suuruudesta maksusta ensimmäisten kolmen vuoden ajalta ja 200 peruspistettä plus 100 peruspistettä seuraavien vuosien ajalta.

Hinnoittelurakenne määritellään Euroopan vakausmekanismin hinnoittelupolitiikassa, jota tarkistetaan määräajoin.

Yksityisen sektorin osallistuminen**1. Yksityisen sektorin osallistumiseen liittyvät modaliteetit**

Yksityisen sektorin asianmukaista ja oikeasuhteista osallistumista edellytetään kaikissa tapauksissa, joissa vastaanottava valtio saa rahoitustukea. Osallistumisen luonne ja laajuus määritellään tapauskohtaisesti ja ne ovat riippuvaisia velanhoidotkykyä koskevan analyysin tuloksista IMF:n käytäntöjen mukaisesti ⁽¹⁾ sekä euroalueen rahoitusvakaudelle aiheutuvista mahdollisista seurauksista.

- (a) **Mikäli velanhoidotkykyä koskevan analyysin perusteella katsotaan, että makrotalouden mukauttamista koskevalla ohjelmalla voidaan realistisesti palauttaa valtionvelkaa hoidettavissa olevalle tasolle**, vastaanottava jäsenvaltio toteuttaa aloitteita, joiden tavoitteena on kannustaa tärkeimpiä yksityisiä sijoittajia ylläpitämään sijoituksiaan (esimerkiksi "Wienin aloitteen" mukainen lähestymistapa). Komissio, IMF, EKP ja Euroopan pankkiviranomainen osallistuvat tiiviisti näiden aloitteiden täytäntöönpanon seurantaan.
- (b) **Mikäli velanhoidotkykyä koskevan analyysin perusteella katsotaan, että makrotalouden mukauttamista koskevalla ohjelmalla ei voida realistisesti palauttaa valtionvelkaa hoidettavissa olevalle tasolle**, vastaanottavan jäsenvaltion odotetaan käyvän hyvässä hengessä aktiivisia neuvotteluja velkojiensa kanssa, jotta varmistetaan velkojien välitön osallistuminen velanhoidotkykyyn palauttamiseen. Rahoitustuen myöntäminen riippuu siitä, onko kyseisellä jäsenvaltiolla uskottava suunnitelma ja osoittaako se riittävää sitoutumista sen varmistamiseen, että yksityisen sektorin osallistuminen on asianmukaista ja oikeasuhteista. Suunnitelman täytäntöönpanon edistymistä valvotaan ohjelman kehityksessä ja se otetaan huomioon päätettäessä maksujen suorittamisesta.

Neuvoteltaessa velkojien kanssa vastaanottavan jäsenvaltion on noudatettava seuraavia periaatteita:

- *Oikeasuhteisuus*: jäsenvaltio pyrkii ratkaisuihin, jotka ovat oikeasuhteisia sen velanhoidotkykyyn liittyviin ongelmiin nähden.
- *Avoimuus*: kyseinen jäsenvaltio käy avointa vuoropuhelua velkojien kanssa ja jakaa niiden kanssa asiaankuuluvaa tietoa oikea-aikaisesti.
- *Rehellisyys*: jäsenvaltio kuulee velkojia suunniteltaessa valtionvelan aikatauluun tai rakenteeseen liittyviä uudistuksia neuvotteluratkaisujen saavuttamiseksi. Sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, joilla alennetaan velan nettohyökyarvoa, harkitaan ainoastaan, mikäli odotettuja tuloksia ei todennäköisesti saavuteta muilla vaihtoehdoilla.
- *Rajat ylittävä koordinointi*: muihin jäsenvaltioihin ja kolmansiin valtioihin leviämistä koskeva riski ja niihin kohdistuvat mahdolliset seurannaisvaikutukset on otettava asianmukaisesti huomioon suunniteltaessa yksityisen sektorin osallistamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toteutettujen toimien lisäksi kyseinen jäsenvaltio huolehtii asianmukaisesta tiedotuksesta, jonka tavoitteena on suojella koko euroalueen rahoitusvakautta.

2. Yhteistoimintalausekkeet

Yhteistoimintalausekkeet sisällytetään heinäkuusta 2013 alkaen kaikkiin uusiin euroalueiden hallituksien joukkovelkakirjoihin, joiden erääntymisaika on pidempi kuin vuosi. Yhteistoimintalausekkeiden tavoitteena on helpottaa valtioiden ja yksityiseen sektoriin kuuluvien velkojien välisiä sopimuksia yksityisen sektorin osallistumisen kehityksessä. Yhteistoimintalausekkeiden sisällyttäminen joukkovelkakirjoihin ei tarkoita kyseisiin joukkovelkakirjoihin liittyen suurempaa maksulaiminlyönnin tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyyttä. Vastaavasti yhteistoimintalausekkeiden sisällyttäminen ei vaikuta valtionvelan velkojien asemaan.

⁽¹⁾ IMF:n mukaan velallinen on velanhoidotkykyinen, kun sen odotetaan voivan jatkaa velan hoitamista joutumatta tekemään epärealististen suurien muutoksia tulo- ja menopolitiikkaansa. Tämän näkemyksen mukaisesti määritetään rahoituksen saatavuus ja asianmukainen laajuus.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011

Yhteistoimintalausekkeisiin liittyvät keskeiset ominaisuudet ovat yhteneviä niihin yhteistoimintalausekkeiden ominaisuuksiin nähden, joita on käytetty Yhdysvaltain ja Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla yleisesti yhteistoimintalausekkeista laaditun G10-maiden raportista alkaen. Yhteistoimintalausekkeet otetaan käyttöön siten, että taataan yhtäläiset edellytykset euroalueen jäsenvaltioille. Tämä merkitsee sitä, että kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa on käytettävä **identtisiä ja standardoituja lausekkeita**, jotka on yhdenmukaistettu jäsenvaltioiden liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja koskevissa ehdoissa ja edellytyksissä. Lausekkeiden perusta on **yhteneväinen niiden yhteistoimintalausekkeiden kanssa, jotka ovat yleisesti käytössä New Yorkin ja Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä**.

Yhteistoimintalausekkeet sisältävät **kertymälausekkeen**, jolloin joukkovelkakirjojen haltijoiden vahvistettu enemmistö, johon sovelletaan monen liikkeeseen laskemisen yhteydessä kyseistä lauseketta sekä jonkin tietyn lainkäyttöalan lainsäädäntöä, voivat ottaa käyttöön enemmistöperusteista toimintaa koskevan lausekkeen (*majority action clause*), mikäli rakenteellisen uudistuksen edellyttämää velkojen enemmistöä ei saavutettaisi yksittäisen liikkeelle laskemisen kehityksessä. **Asianmukaisen edustuksen** periaate otetaan käyttöön. Tärkeimmistä asioista – varantoja koskevista kysymyksistä – (kuten esimerkiksi keskeiset maksuehdot, joukkovelkakirjojen muuntaminen tai vaihtaminen) päätetään suuremmalla **enemmistöllä** kuin varantoihin liittymättömistä kysymyksistä. Tällöin noudatetaan asianmukaisia **päätösvaltaisuutta** koskevia vaatimuksia. Asiaankuuluvien enemmistöjen hyväksymät muutokset sitovat kaikkia joukkovelkakirjojen haltijoita.

Tarkoituksenmukaista **äänioikeuden epäämistä** koskevaa lauseketta sovelletaan asianmukaisen äänestysprosessin takaimiseksi. Vahingollisten oikeustoimien estämiseksi sovellettavien lausekkeiden käyttöön ottaminen on harkinnassa.

Yhteistoimintalausekkeet otetaan käyttöön standardoidusti, millä varmistetaan, että niiden oikeudellinen vaikutus on identtinen kaikilla euroalueen lainkäyttöalueilla ja että siten taataan yhtäläiset toimintaedellytykset euroalueen jäsenvaltioiden välillä. Euroalueen jäsenvaltiot hyväksyvät tarvittavia toimia yhteistoimintalausekkeiden käyttöön ottamiseksi.

Euroalueen jäsenvaltiot voivat jatkaa jäljellä olevan lainan "hyödyntämistä" ilman yhteistoimintalausekkeita ennalta määritetyissä oloissa kesäkuun 2013 jälkeen, jotta taataan vanhoja joukkovelkakirjoja koskeva tarvittava maksuvalmius ja annetaan euroalueen jäsenvaltioille riittävästi aikaa luoda järjestäytyneellä tavalla uusia joukkovelkakirjoja liittyen kaikkiin kiintopisteinä käytettyihin erääntymisaikoihin (*benchmark maturities*). Yksityiskohtaisista oikeudellisista järjestelyistä, jotka liittyvät yhteistoimintalausekkeiden sisällyttämiseen euroalueen jäsenvaltioiden joukkovelkakirjoihin, päätetään EU:n valtionvelkakirjamarkkinoita tarkastelevan talous- ja rahoituskomitean alakomitean toteuttamien toimien perusteella ja kun on kuultu asianmukaisella tavalla markkinatoimijoita ja muita sidosryhmiä. Järjestelyt on tarkoitus saattaa päätökseen vuoden 2011 loppuun mennessä.

3. Euroopan vakauseräilymekanismin etuoikeusasema velkojana

Euroopan vakauseräilymekanismi myöntää IMF:n tavoin rahoitustukea jäsenvaltioille, kun niiden tavanomaiset mahdollisuudet saada rahoitusta markkinoilta ovat huonot. Tämän huomioon ottaen valtioiden tai hallitusten päämiehet ovat lausuneet, että Euroopan vakauseräilymekanismille annetaan samanlainen etuoikeusasema velkojana kuin IMF:lle, joskin IMF:llä on velkojana etuoikeusasema Euroopan vakauseräilymekanismiin nähden.

Tämä tulee voimaan 1. heinäkuuta 2013 alkaen, sanotun kuitenkin rajoittamatta ERVV:n ja Kreikkaa koskevien järjestelyjen kehityksessä tehtyjen muiden sopimuksien ehtoja ja edellytyksiä.

ERVV:n ja Euroopan vakauseräilymekanismin väliset väliaikaiset järjestelyt

Kuten alun perin oli tarkoitus, ERVV pysyy voimassa kesäkuun 2013 jälkeen jäljellä olevien joukkovelkakirjojen hallinnointia varten. Se pysyy toiminnassa, kunnes jäsenvaltioille myönnetty rahoitus on maksettu täysimääräisesti takaisin ja se on suorittanut velkansa liikkeeseen laskettujen rahoitusvälineiden ja takauksien takaisin maksamista koskevien velvoitteiden mukaisesti. Olemassa olevien lainajärjestelyjen maksamatta olevat ja muut kuin rahastoidut osat olisi siirrettävä Euroopan vakauseräilymekanismin yhteyteen (esimerkiksi sellaisten lyhennyserien maksaminen ja rahoittaminen, jotka eräänntyisivät vasta Euroopan vakauseräilymekanismin voimaantumisen jälkeen). ERVV:n ja Euroopan vakauseräilymekanismin konsolidoitu lainananto saa olla enintään 500 miljardia euroa.

Jotta varmistetaan sujuva siirtyminen ERVV:stä Euroopan vakauseräilymekanismiin, ERVV:n johtajan tehtäväksi annetaan huolehtia Euroopan vakauseräilymekanismin käyttöönottoon liittyvistä käytännön valmisteluista. Hän esittää euroryhmän työryhmälle säännöllisesti kertomuksia saavutetusta edistyksestä.

Euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden osallistuminen

Euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voivat osallistua Euroopan vakauseräilymekanismin rinnalla väliaikaisesti rahoitustuen myöntämistoimiin, jotka on tarkoitettu euroalueen jäsenvaltioita varten. Mikäli euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot osallistuvat tällaiseen toimintaan, ne ovat edustettuina Euroopan vakauseräilymekanismin johtokunnan ja hallintoneuvoston asiainkuuluvissa kokouksissa, joissa päätetään tuen myöntämisestä ja seurannasta. Euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioille annetaan kaikki asiaankuuluvat tiedot oikea-aikaisesti ja niitä kuullaan asianmukaisesti. Euroalueen jäsenvaltiot tukevat Euroopan vakauseräilymekanismin ja sen ohella kahdenvälistä lainoja myöntävien muiden jäsenvaltioiden samanarvoista lainantajan asemaa.

Keskiviikko 23. maaliskuuta 2011**Riitojen ratkaiseminen**

Mikäli jonkin euroalueen jäsenvaltion ja Euroopan vakausmekanismin välillä syntyy riita Euroopan vakausmekanismin käyttöön otosta tehdyn sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta, hallintoneuvosto ratkaisee riidan. Mikäli jäsenvaltio kiistää päätöksen, riita annetaan Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 273 artiklan mukaisesti.

Todettakoon Euroopan vakausmekanismin ja kolmansien osapuolien välisestä suhteesta, että sovellettavaa lakia ja lainkäyttöä tarkastellaan oikeudellisten asiakirjojen ja sopimusasiakirjojen nojalla, jotka otetaan sitten käyttöön Euroopan vakausmekanismin ja kyseisten kolmansien osapuolien välillä.

Liite

EKP:n osuuteen perustuva Euroopan vakausmekanismin jakoperuste

Euroopan vakausmekanismin jakoperuste

Valtio	ISO	Euroopan vakausmekanismin osuus
Itävalta	AT	2.783
Belgia	BE	3.477
Kypros	CY	0.196
Viro	EE	0.186
Suomi	FI	1.797
Ranska	FR	20.386
Saksa	DE	27.146
Kreikka	EL	2.817
Irlanti	IE	1.592
Italia	IT	17.914
Luxemburg	LU	0.250
Malta	MT	0.073
Alankomaat	NL	5.717
Portugali	PT	2.509
Slovakia	SK	0.824
Slovenia	SI	0.428
Espanja	ES	11.904
Yhteensä	EU17	100.0

Huom: Euroopan vakausmekanismin osuus perustuu EKP:n pääoman jakoperusteeseen.

Jäsenvaltiot, joiden asukaskohtainen BKT on alle 75 prosenttia EU:n keskiarvosta, hyötyvät väliaikaisesta korjaustoimesta 12 vuoden ajan sen jälkeen, kun ne ovat liittyneet euroalueeseen.

Tämä väliaikainen korjaustoimi on suuruudeltaan kolme neljäsosaa bruttokansantulon ja EKP:n osakepääoman osuukien välisestä erotuksesta (muodostuen 75-prosenttisesti bruttokansantulon osuudesta ja 25-prosenttisesti EKP:n osakepääoman osuuksista) seuraavasti: $\text{Euroopan vakausmekanismin osuus} = \text{EKP:n key share -osuus} - 0,75 * (\text{EKP:n key share -osuus} - \text{bruttokansantulon osuus})$

Kyseisten valtioiden ylhäältä alaspäin suuntautuvat korvaukset jaetaan uudelleen kaikkien muiden valtioiden kesken niiden EKP:n key share -osuuden perusteella.

Asukaskohtainen bruttokansantulo ja bruttokansantuote vuonna 2010.

Lähteet: EKP, Ameco-tietokanta ja talouden ja rahoituksen pääosaston laskelmat.